

Finansdepartementet

Förvalsalternativet inom premiepensionen, Fi 2020/00584/FPM

Pensionsmyndigheten är positiv till att det införs mål för förvalsalternativet och att Sjunde AP-fonden kan ges ett bredare förvaltningsmandat.

Pensionsmyndigheten delar emellertid inte bedömningen om att det ska finnas *ett* övergripande mål för förvalsalternativet, eftersom det i praktiken föreslås två statliga förvalsprodukter med olika syfte och utformning. Vi föreslår därför två olika mål som anpassas till syftet med sparande- respektive utbetalningsfasen, vilket ger bättre förutsättningar för styrning och uppföljning.

Pensionsmyndigheten anser att gällande placeringsregler i huvudsak bör kvarstå eftersom de är anpassade till Sjunde AP-fondens särskilda uppdrag. Vi är dock positiva till att andelen illikvida tillgångar kan höjas, men anser att den föreslagna nivån är för hög.

Pensionsmyndigheten anser att Sjunde AP-fonden även fortsatt ska efterleva krav på daglig fondhandel och att dagligen beräkna andelsvärden. Vi avstyrker förslaget som skulle möjliggöra inlösen av fondandelar så sällan som en gång i månaden. Att övergå från daglig till månatlig fondhandel skulle inte annat än marginellt underlätta för Sjunde AP-fonden att investera i illikvida tillgångar.

Pensionsmyndigheten avstyrker förslagen att ta bort möjligheten att välja risknivå inom ramen för Sjunde AP-fondens förvaltning. Pensionssparare som vill minska sin risk har annars som enda alternativ att föra över sina medel till fonder på fondtorget.

Pensionsmyndigheten är positiv till förslaget om automatisk överföring till traditionell försäkring inför utbetalning, men anser att det förutsätter att medel kan flyttas tillbaka till fondförsäkring vilket idag inte är möjligt. Förslaget innebär annars en orimlig inlåsningslösning för pensionssparare. Vi tillstyrker den föreslagna utredningen om en utbetalningslösning som även bör ges uppdrag att utreda hur den automatiska överföringen ska gå till med hänsyn taget till den flexibilitet som tillåter pensionssparare att samtidigt tjäna in och ta ut premiepension.

Pensionsmyndigheten bedömer att genomförandet av förslagen ställer krav på stödinsatser till pensionssparare och pensionärer inför de valsituationer som uppkommer. Förslagen får vidare konsekvenser i form av betydande kostnader för tidskrävande IT-utveckling. Förslaget om upp till månadsvis fondhandel skulle innebära att en ny systemlösning för premiepensionens fondförsäkring blir nödvändig, vilket skulle innebära mycket omfattande IT-utvecklingsinsatser. Även övriga delar

www.pensionsmyndigheten.se

Pensionsmyndigheten	Telefon	Fax	E-post	Org.nr
Box 38190 100 64 Stockholm	0771-771 771	08-658 13 00	registrator@pensionsmyndigheten.se	202100-6255

såsom avskaffande av AP7 Såfas generationsfundsprofil och automatisk överföring till traditionell försäkring skulle innebära betungande IT-utveckling. Med hänsyn till redovisade konsekvenser och den föreslagna utredningen avstyrker Pensionsmyndigheten ett ikraftträdande redan den 1 april 2021.

I det följande lämnar Pensionsmyndigheten synpunkter med hänvisning till respektive förslag i promemorian. Vi hänvisar till vårt remissvar avseende betänkandet *Ett bättre premiepensionssystem, SOU 2019:44* och de ställningstaganden och bedömningar som är relevanta i detta remissvar. Slutligen beskriver vi ytterligare konsekvenser som förslagen bedöms få.

1 Närmare synpunkter på förslagen

1.1 En tydligare uppdelning mellan sparandefas och utbetalningsfas (avsnitt 9.1.2)

Pensionsmyndigheten instämmer i bedömningen att förvalsalternativet bör bestå av en sparandeportfölj för sparandefasen och en utbetalningslösning för utbetalningsfasen.¹ Vi konstaterar att det i praktiken innebär två statliga förvalsprodukter med olika syfte och utformning. Eftersom de båda faserna har olika inriktning och risknivå, delar vi emellertid inte bedömningen att de båda faserna bör omfattas av ett övergripande mål, vilket motiveras närmare i 1.2.

1.2 Mål för förvalsalternativet (avsnitt 9.2)

Pensionsmyndigheten anser att förvaltningen av förvalsalternativet ska regleras av två olika mål som kopplas till respektive fas. En sådan lösning ger bättre förutsättningar för att styra förvaltningen av pensionsspararnas medel och följa upp måluppfyllnaden.

Att formulera två mål överensstämmer med förslag i avsnitt 9.1.2 om två faser och avsnitt 9.3 om att risknivåer bör delas upp.² När målen anpassas till syftet med respektive fas blir de en tydligare utgångspunkt för respektive risknivå. Vi föreslår att målen konkretiseras utifrån föreslagna mål för premiepensionssystemet i betänkandet *Ett bättre premiepensionssystem, SOU 2019:44*.

- Målet för sparandefasen ska vara att maximera förutsättningarna för att nå det avkastningsmål för sparandefasen som föreslagits för premiepensionssystemet, där avkastningen under sparandefasen tydligt bör överstiga inkomstindex.
- Målet för utbetalningsfasen ska vara att maximera förutsättningarna för att nå målet för premiepensionssystemet om stabila och förutsägbara utbetalningar som föreslagits för premiepensionssystemet.

I enlighet med vårt förslag om en uppdelning bör föreslagen bestämmelse 5 kap. 1 § lagen (2000:192) om allmänna pensionsfonder (APL) endast omfatta målet för sparandefasen.

Promemorian föreslår i avsnitt 9.8 att förvalsalternativet för utbetalningslösningen bör utgöras av Pensionsmyndighetens traditionella försäkring. Det medför att det inte är lämpligt att reglera ett mål för utbetalningsfasen i APL, då Pensionsmyndigheten inte

¹ Remissvar SOU 2019:44, Mål för premiepensionssystemet (5.2.3)

² Remissvar SOU 2019:44, Mål för premiepensionssystemet (5.2.3)

omfattas av den regleringen. Om målet formuleras i lag är det lämpligare att det införs i lag (2017:230) om Pensionsmyndighetens försäkringsverksamhet i premiepensionssystemet (LPFP). Målet bör anpassas till lagkrav och möjlig utformning av Pensionsmyndighetens traditionella försäkring.

Vi föreslår att det i den fortsatta beredningen tydliggörs att målen för premiepensionssystemet är överordnande målen för förvalsalternativen och att målen för förvalsalternativen är överordnade de närmare mål för förvaltningen som kan formuleras av:

- Sjunde AP-fonden (förvalsalternativ under sparandefasen)
- Pensionsmyndigheten (förvalsalternativ under utbetalningsfasen).

1.3 Förvalsalternativet – en diversifierad tillväxtportfölj (avsnitt 9.5)

Pensionsmyndigheten är positiv till förslaget att Sjunde AP-fonden ska få friare placeringsregler över förvaltningen av förvalsalternativet under sparandefasen och utökad möjlighet att placera i illikvida tillgångar. Från pensionsspararnas perspektiv och vår roll som försäkringsgivare anser vi dock att det finns skäl som talar mot de ändringar av placeringsregler som föreslås.

1.3.1 Avveckling av AP7 Såfa

Promemorians förslag innebär att AP7 Såfa med byggstensfonderna AP7 Aktie och AP7 Ränta ska avvecklas. AP7 Såfa är inte bara en portföljstrategi, utan också en teknisk konstruktion i Pensionsmyndighetens försäkringssystem. Det innebär att en placering i AP7 Såfa fördelas till AP7Aktiefond respektive AP7 Räntefond beroende på pensionsspararens ålder. Som vi förstår förslaget så ska någon anpassning till pensionsspararens ålder inte längre göras vid förvaltning av det nya förvalsalternativet. En avveckling av AP7 Såfa skulle kräva viss IT-utveckling hos Pensionsmyndigheten (se 3.2).

Vi anser också att det kan övervägas om den s.k. hävstången i förvalsalternativet bör tas bort utifrån de synpunkter som framförts i andra sammanhang om att risknivån är för hög i AP7 Såfa. Det kan öppna för möjligheten att erbjuda en valbar risknivå med hävstång, enligt en av utgångspunkterna för promemorian om att föreslå hur spararna ska kunna justera risken uppåt eller neråt i förvalsalternativet.

1.3.2 Ändring av placeringsregler för Sjunde AP-fonden

Pensionsmyndigheten anser att de föreslagna placeringsreglerna i APL inte nödvändigtvis är lämpliga för Sjunde AP-fonden som har ett annat uppdrag än övriga AP-fonder. Förslaget att frångå gällande placeringsregler stärker inte heller skyddet av pensionsspararna. Pensionsmyndigheten anser därför att Sjunde AP-fonden bör behålla sin särreglering i APL och fortsätta följa placeringsbestämmelser i lagen (2004:46) om värdepappersfonder (LVP), med de avvikelser som regeringen har möjlighet att besluta om.

Pensionsmyndigheten anser att konsumentskyddsperspektivet bör beaktas närmare i den fortsatta beredningen. Promemorian hänvisar i avsnitt 4.4.3 till att tidigare syn på konkurrensfrågor låg till grund för att LVP är tillämplig för Sjunde AP-fonden. Någon analys av att gällande placeringsregler i LVP har till syfte att skydda sparare görs inte.

Regler om förbud att ta lån eller begränsa andelen illikvida tillgångar är exempel på sådana skyddsregler.

Tillåten andel av illikvida tillgångar i förvalsalternativet

Pensionsmyndigheten instämmer i att Sjunde AP-fonden bör kunna dra nytta av den riskpremie som är förenad med investeringar i illikvida tillgångar, även om vi inte tillstyrker förslaget om ändrade placeringsregler.

Promemorian nämner att regeringen kan meddela föreskrifter om avvikelser från gällande placeringsbestämmelser. Pensionsmyndigheten menar att det, som alternativ till förslaget om ändrade placeringsregler, redan idag finns utrymme för regeringen att genom bemyndigande i 5 kap. 7 § 3 st. APL, meddela avvikelser från gällande bestämmelser. Det torde möjliggöra en höjning av den nu tillåtna gränsen av investeringar i illikvida tillgångar utan ändring i lagstiftningen.

Vi anser dock att den föreslagna höjningen av den tillåtna nivån från 10 procent till 40 procent illikvida tillgångar är för hög. Vi bedömer att en tillåten nivå om exempelvis 20 procent kan vara mer rimlig. Denna nivå är enligt vår uppfattning väl avvägd i förhållande till de värderings- och likviditetsproblem som kan uppkomma vid en större andel illikvida tillgångar.

Ökade krav på Sjunde AP-fondens likviditetsriskhantering

Pensionsmyndigheten anser att en höjning av tillåten nivå för illikvida tillgångar ställer ökade krav på Sjunde AP-fondens likviditetsriskhantering, vilket bör beaktas i den fortsatta beredningen. Bristande likviditet kan exempelvis försvåra värdering av innehav när Pensionsmyndigheten ska köpa/sälja fondandelar.

Andelen illikvida tillgångar får inte överstiga den tillåtna gränsen (oavsett om den är 10, 20 eller 40 procent). Ju högre andel av illikvida tillgångar, desto högre krav på att Sjunde AP-fonden löpande har en tillräcklig riskmarginal av likvida tillgångar för att möta stora nedgångar på värdet i noterade innehav som aktier och räntepapper. I annat fall riskeras tillåten gräns att överskridas. Även risken för att tillgångar som normalt är likvida, vid finansiella kriser kan bli illikvida, bör beaktas.

En ökad andel illikvida tillgångar medför vanligen åtaganden i form av nyemissioner och andra tilläggsinvesteringar vilket ställer krav på Sjunde AP-fondens betalningsberedskap. Därutöver behöver Sjunde AP-fonden för sitt uppdrag vid varje tidpunkt kunna möta krav på utflöden vid olika försäkringshändelser i premiepensionen, t.ex. vid dödsfall eller överföring till traditionell försäkring. Genom att prognostisera förväntade utflöden i form av investeringsåtaganden och försäkringshändelser kan portföljen anpassas för att möta sådana händelser.

Internationella valutafonden (IMF) har i sin årliga rapport³ uppmärksammat risker med ökade investeringar i illikvida värdepapper hos institutionella investerare som pensionsfonder och behovet av förbättrad likviditetsrapportering och stärkt tillsyn.

Andra delar i förslaget om ändrade placeringsregler

Pensionsmyndigheten konstaterar att förslaget om ändrade placeringsregler innebär andra konsekvenser som inte motiveras närmare i promemorian. Det gäller exempelvis

³ *The October 2019 Global Financial Stability Report, Chapter 3*

minskat utrymme att placera i marknadsnoterade svenska aktier (med vissa undantag) och nya krav på begränsning av valutakursrisker.⁴ Pensionsmyndigheten anser att ett införande av den omfattande begränsning av valutakursrisker, som är anpassad till buffertfondernas uppdrag, är mindre lämplig för Sjunde AP-fondens förvalsalternativ.

Pensionsmyndigheten anser att föreslagen bestämmelse om föredömlig förvaltning i APL, vilket inkluderar hållbar utveckling, bör jämföras med förslaget om hållbara fonder på fondtorget.⁵ Det bör övervägas om inte Sjunde AP-fondens förvalsalternativ bör omfattas av en reglering vad gäller hållbarhetsarbete, som ställer minst lika höga krav som de som ställs på privata fonder.

Reglering av rösträttsbegränsning

Pensionsmyndigheten har inget att invända mot förslaget att ändra reglering om rösträttsbegränsning för Sjunde AP-fonden. Det framgår dock inte av promemorian vilka effekter förslaget i kombination med den begränsning av utövande av rösträtten (5 kap. 4 § APL) som omfattar Sjunde AP-fonden, men inte buffertfonderna, kan få.

Utifrån innehållet i promemorian är det svårt att bedöma om de föreslagna nivåerna är anpassade till Sjunde AP-fondens uppdrag att förvalta medel i fondförsäkringen. Pensionsmyndigheten kan konstatera att gällande rösträttsbegränsning (5 procent) motsvarar den gällande nivå för begränsning av röstetal vid aktieinnehav, vid Pensionsmyndighetens förvaltning av den traditionella försäkringen (3 kap. 9 § LPFP).

1.4 Möjligheten att lösa in fondandelar (avsnitt 9.6)

Pensionsmyndigheten anser att Sjunde AP-fonden även fortsatt ska efterleva krav på daglig fondhandel. Därmed avstyrker vi föreslagen komplettering i 5 kap. 5 § APL om att fonden ska vara öppen för inlösen av andelar minst en gång i månaden.⁶ Det innebär att reglering i 5 kap. 5 § APL om att Sjunde AP-fonden dagligen ska beräkna fondandelsvärdet ska kvarstå.

Vi anser att en övergång från daglig till månatlig fondhandel endast marginellt skulle underlätta för Sjunde AP-fonden att investera i illikvida tillgångar. Värdering av sådana tillgångar sker vanligen mer sällan än en gång per månad och avyttringar av sådana tillgångar tar vanligen längre tid än en månad. Om flera händelser behöver ske samma månad och om endast ett handelstillfälle är möjligt behöver dessutom nuvarande systemlösning byggas om i grunden. Förslaget är således förenat med en hög kostnad för systemombyggnad, utan motsvarande fördel för förvaltningen hos Sjunde AP-fonden (se 3.2.)

Totalt utför vi årligen ca 30 miljoner försäkringshändelser, där pensionsspararnas fondbyten endast står för en minoritet (under 1 miljon). De flesta händelser avser hantering av pensionsrätter, arvsvinster, avgiftsuttag, prisreduktion, korrigeringar, utdelningar och fondavslut. Myndighetens tekniska fondhandelsystem har byggts upp utifrån dessa förutsättningar och systemet bygger på att en transaktion utförs i taget på spararens konto. Förslaget om handel i förvalsalternativet så sällan som en gång i

⁴ Enligt 4 kap 10 § APL får högst 40 procent av vardera AP-fondernas tillgångar vara utsatta för valutakursrisk.

⁵ Bet. SOU 2019:44, s. 373.

⁶ Remissvar SOU 2019:44, Vilka fonder ska kunna upphandlas (7.2) och Konsekvenser för Pensionsmyndigheten.

månaden innebär att pensionsspararens premiepensionskonto skulle vara låst för handel under en längre tid, varför övriga händelser på kontot skulle fördröjas och läggas på kö.

1.5 Möjligheten till riskjustering (avsnitt 9.7)

Pensionsmyndigheten avstyrker förslaget att ta bort möjligheten för pensionssparare att, inom ramen för Sjunde AP-fondens förvaltning, bestämma att medlen ska placeras i flera fonder eller mellan fonder efter den risknivå som denne anger. Vi förordar att gällande bestämmelser i 64 kap. 23 § socialförsäkringsbalken (2010:110) (SFB) och 5 kap. 1 § 2 st. 1-3 p. APL ska kvarstå.

Pensionsmyndigheten anser således att pensionssparare bör ha kvar möjligheten att riskjustera inom ramen för Sjunde AP-fondens förvaltning. I nuläget kan pensionssparare välja att placera i Sjunde AP-fondens valbara portföljer med olika risknivå. Pensionssparare kan också själv välja risknivå genom placering i byggstensfonderna AP7 Aktiefond eller AP7 Räntefond enligt egen fördelning. Det gör det även möjligt att kombinera sparande i AP7 Såfa med privata fonder på fondtorget.⁷ Vi anser att det är mindre lämpligt i ett statligt obligatoriskt sparande som premiepensionen, att enda alternativet för pensionssparare som har sina medel i förvalsalternativet är att föra över dessa till privata fonder på fondtorget när de vill minska risken, exempelvis vid marknadsoro. Vi konstaterar också att förslaget om att avskaffa möjligheten att justera risknivå avviker från det förslag om valarkitektur som presenterades i betänkandet *Ett bättre premiepensionssystem, SOU 2019:44*.

1.6 Förvalsalternativets utbetalningsfas (avsnitt 9.8)

Utredningen föreslår att förvalsalternativet vid utbetalning ska bli en traditionell försäkring. Pensionsmyndigheten tillstyrker detta och delar bedömningen att den traditionella försäkring som vi förvaltar är en lämplig utbetalningslösning. Vi är positiva till förslaget om automatisk överföring till traditionell försäkring inför utbetalning, men anser att det förutsätter att flytträtt tillbaka till fondförsäkring kan möjliggöras. Vi föreslår därför att utformningen av förslaget i 64 kap. 11 § SFB ses över i samband med den utredning om utbetalningslösning som föreslås i promemorian. Vi föreslår att utredningen ges i uppdrag att utreda följande frågor.

Idag väljer knappt en femtedel av pensionärerna traditionell försäkring under utbetalning. Om Pensionsmyndighetens traditionella försäkring blir förvalsalternativ för samtliga pensionärer kommer det kapital som Pensionsmyndigheten förvaltar att flerfaldigas. Det kommer i sin tur innebära att nuvarande placeringsstrategi för den traditionella försäkringen måste ändras och att den garanti som staten, via Pensionsmyndigheten, ställer ut blir ett större åtagande. Idag beslutar myndigheten om placeringsstrategi och garantiränta. Promemorian har inte gjort någon bedömning om en sådan utveckling föranleder ytterligare avväganden från lagstiftarens håll.

Förslaget innebär att det införs automatisk överföring till traditionell försäkring utan aktiv medverkan från pensionssparare. Idag kan man inte byta från den traditionella försäkringen tillbaka till en fondförsäkring. En sådan ordning skulle vid en automatisk överföring innebära en orimlig inlåsning för pensionssparare. Möjligheten att flytta

⁷ Remissvar SOU 2019:44, Vilka steg i valarkitekturen ska kunna kombineras? (5.5.4)

tillbaka premiepensionsmedlen kan vara helt avgörande för att undvika missnöje och skadeståndskrav gentemot staten från pensionärer, som inte förstått konsekvenserna av överföring till traditionell försäkring utan deras medverkan. Pensionsmyndigheten anser därför att möjligheten att under vissa förutsättningar flytta tillbaka premiepensionsmedlen till fondförsäkring behöver utredas innan en eventuell automatisk överföring införs. Införande av en flytträtt skulle innebära att Pensionsmyndigheten måste vidta åtgärder för att undvika att sparare kan utnyttja att det finns tillfälliga över- och underskott inom produkten och därmed skydda övriga sparares intressen. En sådan åtgärd som skulle kräva lagstiftning vore t.ex. att begränsa möjligheten att flytta mellan traditionell försäkring och fondförsäkring oftare än en gång per år.

Även möjligheten att fördela sparande mellan fondförsäkring och traditionell försäkring (t.ex. under övergångsfasen) behöver utredas.⁸ Den flexibilitet som finns vad gäller möjligheten att samtidigt tjäna in och ta ut premiepension eller stoppa utbetalning under en tid, vilket idag även gäller för traditionell försäkring, bör också beaktas av utredningen. Förväntade konsekvenser för pensionssparare och Pensionsmyndigheten bör vara vägledande när förslag lämnas.

Pensionsmyndigheten anser vidare att även pensionssparare som sparar i privata fonder, inför utbetalningsfasen bör uppmärksammas på alternativet med traditionell försäkring. Det är en viktig princip att pensionssparare, oavsett om de placerat i förvalsalternativet eller i privata fonder eller en kombination, har samma rätt till information och beslutsstöd inför utbetalningsfasen.⁹ Ett alternativ för sparare i privata fonder kan vara att i valarkitekturen tydliggöra valet mellan fondförsäkring och traditionell försäkring vid begäran om utbetalning. Idag kan fondförsäkring sägas utgöra ett förval i och med valsituationens nuvarande utformning.

1.7 Finansinspektionens tillsyn (avsnitt 9.9)

Pensionsmyndigheten avstyrker förslaget om att Sjunde AP-fonden inte längre ska stå under tillsyn av Finansinspektionen.¹⁰ Att undanta delar av premiepension från FI:s tillsyn skulle försvaga skyddet av pensionsspararnas medel. Den granskning som revisorerna gör på regeringens uppdrag eller Riksrevisionens granskningar utgör inte något fullgott alternativ till regelmässig finansiell tillsyn av Sjunde AP-fondens verksamhet.

1.8 Rätten att meddela och offentliggöra uppgifter i AP-fondernas investeringsverksamhet (avsnitt 10)

Pensionsmyndigheten har inga invändningar mot förslaget men noterar att det förutsätter att lagförslaget i prop. 2019/20:57 avseende 31 kap. offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) antas. Vi utgår från att den föreslagna regleringen också är tillämpbar på vår investeringsverksamhet i den traditionella försäkringen.

⁸ Remissvar SOU 2019:44, En särskild utbetalningsprodukt behöver utredas (5.2.5)

⁹ Remissvar SOU 2019:44, Huvuddragen i en ny valmiljö (5.5.1)

¹⁰ Remissvar SOU 2019:44, Det behövs ingen ytterligare tillsyn av myndighetens verksamhet (13.9.3)

2 Synpunkter på ikraftträdande och övergångsbestämmelser (avsnitt 11)

Pensionsmyndigheten avstyrker ikraftträdande den 1 april 2021 för det fall regeringen väljer att gå vidare med förslaget rörande övergång till fondhandel så sällan som en gång i månaden och/eller förslaget om automatisk överföring till traditionell försäkring vid utbetalning. Med hänvisning till redovisade konsekvenser (3.1, 3.2) i form av nödvändig utveckling av IT-system och det faktum att förslagen om upphandlat fondtorg avses att genomföras samtidigt och att en utredning om utbetalnings- och övergångslösning föreslås, behöver ikraftträdande och genomförande senareläggas.

3 Närmare synpunkter om konsekvenser (avsnitt 12)

3.1 Konsekvenser för pensionssparare och pensionärer

Pensionsmyndigheten bedömer att en diversifierad tillväxtportfölj och dess påverkan på risktagande och förväntat avkastningsresultat innebär ökade behov av information och beslutsstöd från Pensionsmyndigheten, bl.a. inför de valsituationer som uppkommer under sparandefasen och vid utbetalningsfasen. Det gäller exempelvis för pensionssparare som har medel i Sjunde AP-fondens valbara portföljer eller byggstensfonderna, när dessa ska avvecklas och nya fondval behöver göras. Detsamma gäller för de pensionärer som nu har utbetalning från fondförsäkring med förvaltning i AP7 Såfa och som aktivt måste begära att ligga kvar i fondförsäkring, ifall de inte vill att deras medel inte ska flyttas över till traditionell försäkring.

Förslag om att ta bort riskjusteringen i förvalsalternativet och möjligheten att kombinera AP7 Såfa med privata fonder påverkar hundratusentals pensionssparare, som antingen har gjort ett aktivt val eller fått sina medel omplacerade efter avveckling av fonder på fondtorget.¹¹

3.2 Konsekvenser för Pensionsmyndigheten

Pensionsmyndigheten bedömer att ett genomförande av förslaget som möjliggör fondinlösen så sällan som en gång i månaden, innebär en så betydande förändring att en ny IT-systemlösning för premiepensionens fondförsäkring blir nödvändig. Premiepensionens försäkringssystem kräver många specialanpassningar som gör att det inte finns standardsystem på marknaden som kan implementeras utan vidare. Nuvarande system är egenbyggt och har kontinuerligt utvecklats under drygt 20 års tid. Det har uppskattningsvis investerats mer än 200 miljoner kronor i det nuvarande fondhandelssystemet. Pensionsmyndigheten kan i nuläget inte utan en omfattande utredning närmare precisera kostnaden eller nödvändig tidsåtgång för att byta IT-systemlösning och genomföra förslaget.

För de övriga förslagen och konsekvenser av dessa bedömer Pensionsmyndigheten att befintlig systemlösning kan användas efter ombyggnad enligt följande:

- Vid införande av en diversifierad tillväxtportfölj behöver vi avveckla AP7 Såfa, som är uppbyggd i vårt försäkringssystem. Samtidigt behöver vi etablera det nya

¹¹ Remissvar SOU 2019:44, Vilka steg i valarkitekturen ska kunna kombineras? (5.5.4)

förvalet, för överföring av pensionsspararnas medel från AP7 Såfa. Båda förvalen kan behöva finnas sida vid sida under en övergångsperiod.

- Gällande automatisk överföring till traditionell försäkring inför utbetalning ser vi behov av att utveckla teknisk funktionalitet för att möjliggöra flytträtt från traditionell försäkring till fondförsäkring.
- När det gäller funktionalitet för successiv övergång mellan sparande- och utbetalningsfas, behöver det byggas en ny teknisk lösning.
- Därtill kommer kostnader för att ta bort den nuvarande möjligheten att välja risknivå och omöjliggöra aktiva val av AP7 Såfa och byggstensfonder i kombination med privata fonder.

Enligt Pensionsmyndighetens uppskattningar är kostnaden för IT-utveckling enligt punkterna ovan cirka 45-70 mnkr. Storleken på kostnaderna kan sannolikt hållas nere om utvecklingsarbetet för genomförande av promemorians förslag och förslagen enligt tidigare betänkande om ett upphandlat fondtorg kan samordnas. Vi bedömer att utvecklingsarbetet kan underlättas när dessa förslag har fått sin slutliga utformning, och vissa skillnader dem emellan har omhändertagits. Utvecklingsarbetet berör system som hanterar fondhandel, valarkitektur och fondinformation i större eller mindre grad.

Vidare skulle en avveckling av AP7 Såfa som sammanfaller med upphandling av fonder på fondtorget och avveckling av privata fonder medföra att ytterligare volymer av premiepensionsmedel måste överföras för pensionsspararnas räkning, med eller utan deras aktiva val, vilket ställer krav på särskild riskhantering och mer resurser.

Utöver de kostnader som redovisats ovan tillkommer kostnader för information till pensionssparare.

Detta remissvar har beslutats av Pensionsmyndighetens styrelse efter föredragning av verksamhetsutvecklaren Nanna Risberg Lindstedt. Närvarande från styrelsen har varit ordförande Ingrid Burman samt ledamöterna Annika Creutzer, Marcus Karlsson, Eva Vestin och generaldirektör Daniel Barr. I den slutliga handläggningen har även avdelningschefen för juridikavdelningen Lena Aronsson och utvecklingsansvarig Mats Öberg deltagit. I den slutliga beredningen har avdelningschef Marie Evander deltagit.

Daniel Barr

Nanna Risberg Lindstedt